

доброчесності в освітній установі, що є одним з необхідних (хоча далеко не достатніх) елементів системи забезпечення якості освіти. У свою чергу політика академічної доброчесності може бути елементом більш загальної етичної політики.

Політика академічної доброчесності має бути дієвою і може бути розроблена лише в результаті широкого обговорення у ЗВО. Її тези мають бути прописані у відповідному положенні про академічну доброчесність та оприлюднені на сайті закладу вищої освіти. Учасники освітнього процесу мають добре розуміти всі її принципи. Попри те, що зміст політики академічної доброчесності досить стандартний (по суті, це опис можливих порушень, санкцій та процедур розгляду та апеляції), з метою уникнення випадків залякування, непрозорої поведінки, безпідставних підозр тощо, – тим не менш, усі учасники освітнього процесу мають підписуватись, що вони ознайомлені з відповідним положенням і знають, що відбуватиметься у випадку порушення.

Академічна доброчесність є поняттям всеосяжним. Воно стосується не лише загальної корпоративної культури ЗВО, а і внутрішньої культури особистості. Розробка положень політики академічної доброчесності має здійснюватись за такими напрямками: кодекс честі навчального закладу, етичні норми академічного середовища, антикорупційні заходи, оцінка рівня внутрішньої культури та свідомості, повага до наукового дослідження, боротьба з плагіатом тощо.

І. В. Підпригора

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Академічна доброчесність є абсолютною необхідною умовою для успішної реалізації будь-якої місії освіти. Крім того, вона закладає основи відповідальної поведінки в житті наших студентів навіть після отримання ними диплома.

Перетворювати цінності у дії, навіть ті, що широко поділяються у суспільстві, може й непросто, однак саме дії так потрібні наразі для сприяння дотримання принципів академічної доброчесності в академічному середовищі. Дослідники цих питань одноголосно доводять, що рівень нечесної поведінки серед українських учнів старшої школи та студентів ЗВО є високим і надалі зростає. Статистика з цих питань доводить, що більш ніж 75 % студентів вдавалися до нечесної поведінки хоча б один раз протягом навчання на бакалаврській програмі.

На жаль, новітні технології також надають легкі шляхи для списування та обману: компанія «Educational Testing Service» зазначає, що один сайт, на якому вільно пропонуються готові курсові та інші роботи, в середньому має 80 тисяч відвідувань щодня.

При цьому, не усі новини є гнітючими. Дослідження показують, що окремі норми та практики в університетах, такі як кодекс честі, можуть суттєво вплинути на поведінку студентів, ставлення до навчання та їхні переконання.

Саме тому пропонується усім колегам у сфері вищої освіти займатися цими питаннями, читати відповідну літературу, проводити семінари та вебінари.

Усі ми – викладачі, адміністратори, студенти, піклувальники, небайдужі випускники – несемо відповідальність і не повинні триматися осторонь. Підвищення рівня академічної доброчесності студентів має бути нашим найвищим пріоритетом в університетах.

Т. О. Петухова

ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ НУЛЬОВОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ДО ПЛАГІАТУ

Знання про плагіат – це один з основних аспектів навчання студентів. Вже з 1-го курсу викладачам потрібно виховувати у студентів нульову толерантність до плагіату як до навмисного, так і до ненавмисного.

Сучасні дослідження видів плагіату за серйозністю та частотою дозволили науковцям скласти ранжування його видів: повний плагіат, фальсифікація даних, прямий плагіат, самоплагіат, плагіат з перефразування, невідповідне авторство, клаптевий плагіат та випадковий плагіат.

По-перше, плагіат це порушення статті 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [1] та статті 42 Закону України «Про освіту» [2]. Вже само усвідомлення того, що порушення Законів України є неприпустимим та несе невідворотність покарання, має бути головним запобіжником плагіату. По-друге, порушуючи закон, студент порушує фундаментальні основи суспільного життя, що є неприпустимим і з морально-етичного боку особистості та майбутнього фахівця. По-третє, на перший погляд, нешкідливий академічний плагіат породжує подібні дії в подальшому житті й токсично розповсюджується на все суспільство, поглинаючи бюджетні кошти, та створює атмосферу корумпованості та кумівства. Таким чином від цього втрачає українське суспільство в цілому.

Слід зауважити, що боротьба з плагіатом починається саме з професорсько-викладацького складу університету. Наприклад, Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності передбачають «отримання викладачами таких компетентностей, як вміння планувати і проводити навчальні заходи, які ефективно допомагають студентам уникати плагіату» [3]. Крім того, «викладачам необхідно знати, як складати завдання і екзаменаційні білети,